

DIFERENCIJALNA GEOMETRIJA 15/16, domaći 1

Data je sfera  $S^3 \subset R^4 = C^2$  sa  $S^3 = \{(z, w) \mid \|z\|^2 + \|w\|^2 = 1\}$  i preslikavanje  $f : S^3 \rightarrow S^2$  sa  $f(z, w) = (z\bar{w} + w\bar{z}, iw\bar{z} - iz\bar{w}, z\bar{z} - w\bar{w})$ .

1. Pokazati da je  $f$  dobro definisano.
2. Zapisati atlas sfere  $S^3$  dobijen pomoću stereografskih projekcija.
3. Pokazati da je  $f$  diferencijabilno preslikavanje koristeći karte stereografskih projekcija.
4. U odgovarajućim koordinatnim bazama izraziti  $df$ .
5. Naći bar jedno kovektorsko polje  $\sigma$  na  $S^2$  koje je nula u tačno jednoj tački.
6. Odrediti  $df^*(\sigma)$ .
7. Odrediti jedan globalni pokretni reper  $X_1, X_2, X_3$  na  $S^3$  i izračunati  $[X_1, X_2], [X_2, X_3], [X_3, X_1]$ .
8. Da li postoji vektorsko polje  $Y$  na  $S^2$  takvo da su  $X_1$  i  $Y$   $f$ -povezana? Obrazložiti.
9. Neka je  $p \in S^2$  proizvoljna tačka. Pokazati da je  $f^{-1}(p)$  veliki krug sfere  $S^3$ .
10. Pokazati da je  $(S^3, S^2, f)$  diferencijabilno raslojenje sa vlaknom  $S_1$ . Da li je trivijalno?

1. Neka je  $\mathcal{M}$  prostor realnih kvadratnih matrica ( $\mathcal{M} = R^{n^2}$ ). Dato je preslikavanje  $f : \mathcal{M} \rightarrow R$  sa  $f(X) = \det X$ . Pokazati da je  $f$  diferencijabilno i odrediti njegov rang u tačkama  $A \in \mathcal{M}$  takvim da je  $f(A) = 1$  i zaključiti da je  $f^{-1}(1) = M$  podmnostrukost  $\mathcal{M}$ . Odrediti  $T_A M$  i specijalno  $T_E M$  gde je  $E$  jedinična matrica.

2. Neka je  $T^2 \subset R^3$  dvodimenzioni torus zadat standardnom parametrizacijom

$$\{(r \cos y + a) \cos x, (r \cos y + a) \sin x, r \sin y\}$$

i  $S_0$  centralna simetrija prostora  $R^3$  u odnosu na koordinatni početak. Pokazati da grupa  $G = \{id, S_0\}$  dejstvuje na torus slobodno i diskretno. Mnogostrukost  $T^2/G$  naziva se Klajnova flaša. Dato je preslikavanje  $f : R^2 \rightarrow R^4$  sa

$$f(x, y) = ((r \cos y + a) \cos 2x, (r \cos y + a) \sin 2x, r \sin y \cos x, r \sin y \sin x)$$

koje indukuje preslikavanje  $T^2$  u  $R^4$ . Pokazati da ono indukuje i smeštanje Klajnove flaše u  $R^4$ .

3. Neka je  $M$  mnogostrukost,  $X$  vektorsko polje na  $M$ ,  $f \in \mathcal{F}(M)$  i  $p \in M$ . Pokazati da je

$$(XF)(p) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{1}{t} (f \circ Fl_t^X)(p) - f(p).$$

4. U prostoru  $R^3$  sa standardnim koordinatama data su vektorska polja  $X_1 = -y \frac{\partial}{\partial x} + x \frac{\partial}{\partial y}$  i  $Y = (x - y)z \frac{\partial}{\partial x} + (x + y)z \frac{\partial}{\partial y} + (1 + z^2) \frac{\partial}{\partial z}$ .

(a) Odrediti skup tačaka u kojima  $X_1$  i  $Y$  razapinju dvodimenzionu distribuciju  $\mathcal{D}$ .

(b) Pokazati da je  $\mathcal{D}$  involutivna distribucija. Naći diferencijabilnu funkciju  $\rho$  takvu da vektorska polja  $X_1$  i  $X_2 = Y + \rho X_1$  komutiraju.

(c) Naći integralnu mnogostrukost distribucije  $\mathcal{D}$  kroz tačku  $(x_0, y_0, z_0)$  i odrediti njenu implicitnu jednačinu u datim koordinatama. Koja je površ u pitanju?

5. Dati primer vektorskog polja na mnogostrukosti za koje postoji nekonstantna maksimalna integralna kriva čija slika nije jednodimenziona podmnostrukost date mnogostrukosti (videti Primedbu 3.23 u knjizi).

DIFERENCIJALNA GEOMETRIJA 15/16, domaći 3.

1. Znamo da preslikavanje  $g : R^3 \rightarrow R^5$  dato sa  $g(x, y, z) = (\sqrt{3}yz, \sqrt{3}zx, \sqrt{3}xy, \sqrt{3}\frac{x^2-y^2}{2}, \frac{1}{2}(x^2 + y^2 - 2z^2))$  indukuje ulaganje  $RP^2$  u  $S^4 \subset R^5$  (ulaganje Veronezea, videti zadatak 3.13 i beleške sa vežbi). Pokazati da je ovo ulaganje  $RP^2 \subset S^4$  konformno i minimalno.
  
2. Neka je  $\phi$  diferencijabilna funkcija  $\phi : M \rightarrow R$ , gde je  $(M, g)$  Rimanova mnogostrukost i  $\nabla$  njena Levi-Čivita povezanost. Tada postoji vektorsko polje  $V$  (gradijent funkcije  $\phi$ ) na  $M$  takvo da je  $g(X, V) = X(\phi)$  za svako v. polje  $X$ .
  - a) Pokazati da je sa  $\bar{\nabla}_X Y = \nabla_X Y + \frac{1}{2}(X(\phi)Y + Y(\phi)X - g(X, Y)V)$  data simetrična koneksija  $\bar{\nabla}$  na  $M$ .
  - b) Pokazati da je  $\bar{\nabla}$  Levi-Čivita koneksija metrike  $e^\phi g$ .
  - c) Neka je  $M = R^3$  i  $g$  standardna metrika, a  $\phi : R^3 \rightarrow R$  dato sa  $\phi(x, y, z) = x$ . Odrediti odgovarajuće vektorsko polje  $V$ , kao i Kristofelove simbole koneksije  $\bar{\nabla}$  u standardnom koordinatnom reperu.
  - d) Neka je  $\alpha : (0, +\infty) \rightarrow R^3$  kriva data sa  $t \mapsto (t, 0, 0)$ . Odrediti sliku vektora  $(1, 0, 0)_{(0,0,0)}$  pri paralelnom pomeranju u koneksiji  $\bar{\nabla}$  duž  $\alpha$  u tački  $(t, 0, 0)$ .
  - e) Odrediti geodezijske krive koneksije  $\bar{\nabla}$ .
  
3. Neka je  $g$  standardna produkt metrika na  $S^1 \times R$  i  $p = (1, 0, 0)$ . Odrediti eksplicitno  $\exp_p$ .
  
4. Neka je  $M_1$  podmnoogostrukost od  $(M, g)$  i  $\gamma : I \rightarrow M$  geodezijska kriva takva da je  $\gamma(I) \subset M_1$ .
  - a) Ako je, za  $p \in M_1$ ,  $\Pi \subset T_p M_1$  dvodimenziona ravan takva da  $T_\gamma|_p \in \Pi$  onda je  $K_1(\Pi) \leq K(\Pi)$ , gde su  $K_1$  i  $K$  sekcione krivine Levi-Čivita koneksija mnogostrukosti  $M_1$  i  $M$ . Dokazati.
  - b) Razvojna površ u  $R^3$  je nepozitivne krivine. Dokazati. (Razvojna površ je ona za koju kroz svaku njenu tačku postoji prava koja cela pripada toj površi).
  
5. Neka je  $M_1$  podmnoogostrukost Rimanove mnogostrukosti  $(M, g)$ ,  $R$ -krivina Levi-Čivita koneksije  $\nabla$  mnogostrukosti  $M$ ,  $h$  druga fundamentalna forma u odnosu na normalno raslojenje,  $X, Y, Z \in \mathcal{X}(M_1)$ ,  $\xi \in NM_1$ ,  $\nabla^1$  indukovana koneksija na  $M_1$ .
  - a) (Kodacijeva jednačina) Važi  $R(X, Y, Z, \xi) = g(\nabla_X h(Y, Z) - h(\nabla_X^1 Y, Z) - h(Y, \nabla_X^1 Z), \xi) - g(\nabla_Y h(X, Z) - h(\nabla_Y^1 X, Z) - h(X, \nabla_Y^1 Z), \xi)$ . Dokazati.
  - b) Verifikovati formulu za  $S^2 \subset R^3$ .